

Rijke tekst, actieve les: *Het zusje van* in jouw vak

1 boek – 5 vakken – 5 activerende werkvormen

Hoe je met één jeugdboek betekenisvol werkt aan de geactualiseerde kerndoelen vo en de Versterkingsagenda Taal. Zónder uren voorbereidingstijd of bergen nakijkwerk.

Inhoudsopgave

<i>1 boek – 1 centrale vraag – 5 vakken – 5 activerende werkvormen</i>	3
1. Nederlands.....	4
2. Mens & Maatschappij (M&M).....	6
3. Digitale Vaardigheden.....	7
4. Burgerschap / Mentoruur.....	8
5. Kunst & Cultuur.....	9

1 boek – 1 centrale vraag – 5 vakken – 5 activerende werkvormen

Korte samenvatting

Wat als jouw broer iemand doodrijdt? Van de ene op de andere dag is Liv niet meer gewoon Liv, maar 'het zusje van' de dader. Op school wordt ze nagewezen, genegeerd en gepest. Alsof zij achter het stuur zat.

Thuis zit ze ook in een onmogelijke spagaat: Alex blijft haar broer, maar hoe blijf je loyaal aan iemand die een dodelijk drama heeft veroorzaakt? En de belangrijkste vraag: wie komt er eigenlijk voor háár op?

De Centrale Vraag ([Prezi](#))

Wat als... de broer van je beste vriend(in) een dodelijk ongeluk veroorzaakt? Online en op school wordt je vriend(in) direct gecancelled en buitengesloten, alsof diegene zelf de dader is.

Wat doe jij? Bescherm je jezelf en houd je je mond, of kom je voor je vriend(in) op? Waarom?

5 vakken – 5 activerende werkvormen

Nederlands – *Kraak de Flaptekst*

M&M – *Het Dilemma (Kiezen met je voeten)*

Digitale Vaardigheden – *De 'Cancel'-commentsectie*

Burgerschap / Mentoring – *De Sociale Spagaat*

Kunst en Cultuur – *De Soundtrack van Rouw en Schuld*

Waarom werkt dit?

Met deze werkvormen sluit je direct aan bij wat vmbo- en pro-leerlingen nodig hebben: visuele ondersteuning, directe actie en een herkenbare context (social media, school, vriendschap). Je pusht hen niet om een heel boek te lezen; je vraagt ze puur om mee te denken over een levensecht probleem. En de bonus? Voor je het weet is een leerling zó gegrepen door het verhaal, dat die het boek zélf wil lezen.

Het resultaat

Leesplezier &-motivatie

Leerlingen maken laagdrempelig kennis met boeken, vergroten hun titelkennis en ontdekken dat verhalen best interessant kunnen zijn.

Thematisch onderwijs

Rijke teksten vormen de basis. Taal staat op één!

Duidelijke link met de geactualiseerde kerndoelen vo

Je werkt direct aan taalcompetentie, kritisch denken, digitale vaardigheden en burgerschap.

1. Nederlands

Kerdoel

13 Leesplezier en oriëntatie op boeken

Subdoel

Voorspellen waar een verhaal over gaat op basis van de cover, achterflap en de eerste zinnen.

Activiteit *Kraak de Flaptekst* (N.B. vóór de Prezi doen!)

Doel

De drempel van 'moeten lezen' verlagen door er een uitdagende hack van te maken.

Aanpak

1. Laat op het digibord alleen de cover van *Het zusje van* zien.
2. Geef de leerlingen een gecensureerde versie van de achterflap (kopieer de tekst, maar lak cruciale woorden door met een dikke zwarte stift → zie voorbeeld).
3. Laat leerlingen in duo's de open plekken invullen. Wie kraakt de code en verzint de meest logische of meest spannende voorspelling?
4. Onthul daarna de échte achterflaptekst.

Liv is een gewoon meisje op een gewone school, waar ze gewoon gelukkig is. **Tot haar broer Alex in het ziekenhuis belandt door een auto-ongeluk. Niet alleen is Alex zwaar gewond, het meisje dat hij aanreed heeft het niet overleefd. Zoë heette ze, en ze zat bij Liv op school.**

Vanaf dat moment is Liv niet langer Liv, maar 'het zusje van'. Van die dronken automobilist die de lieve, vrolijke Zoë heeft doodgereden. Ze wordt genegeerd, nagewezen en lastig gevallen. Alsof zij die avond achter het stuur zat. En dan heeft ze ook Alex nog: hij blijft haar broer, maar moet ze voor hem opkomen terwijl ze wat er met Zoë gebeurd is net zo erg vindt? En wie komt er eigenlijk voor haar op?

blossombooks.nl

BB SHORTIE
EDITIE 001

Nieuwsgierig geworden? Lees blz 39-41

SCHULD

FAMILIE

VRIENDSCHAP

AUTO-ONGELUK

2. Mens & Maatschappij (M&M)

Kerdoel

28 De leerling onderzoekt hoe mensen samenleven

Subdoel

Analyseren hoe groepsdruk, uitsluiting en de 'publieke opinie' bepalen wie er wel en niet bij hoort.

Activiteit *Het Dilemma (Kiezen met je voeten)*

Doel

Leerlingen aan den lijve laten ervaren hoe snel een groep oordeelt en hoe lastig het is om neutraal te blijven als iedereen partij kiest.

Aanpak

- *Vorbereiding*
Plak met schilderstape een strakke streep midden door het lokaal.
Links is KAMP A (Schuldig / Wegwezen);
rechts is KAMP B (Onschuldig / Steunen);
Het midden is de Grijze Zone (neutraal – nuance).
- *Introductie*
Schets de situatie. *Alex heeft een zwaar ongeluk veroorzaakt waarbij een meisje van school is overleden. Vandaag komt zijn zusje, Liv, voor het eerst weer op school. Zij zat níét in de auto en heeft niks met het ongeluk te maken. Wat doe jij?*
- *Actie*
Noem de drie onderstaande dilemma's. Leerlingen moeten binnen 5 seconden naar een plek in het lokaal lopen. Geen twijfel, gewoon kiezen. Vraag steeds aan een paar leerlingen: waarom sta je daar?
 - *Dilemma 1*
Liv loopt de aula binnen en gaat in haar eentje aan een tafel zitten. Ga je bij haar zitten?
Kamp A: Nee, haar broer is een dader | *Kamp B:* Ja, zij kan er niks aan doen
 - *Dilemma 2*
Er ontstaat een klassen-app waarin wordt afgesproken om Liv maandag compleet te negeren. Iedereen doet mee. Stap jij uit de groepsapp?
Kamp A: Nee, ik wil geen ruzie met de rest | *Kamp B:* Ja, dit is puur pesten
 - *Dilemma 3*
De vader van het overleden meisje eist dat Liv van school wordt gestuurd, omdat het te pijnlijk is voor zijn familie. Heeft hij gelijk?
Kamp A: Ja, haar aanwezigheid verpest de sfeer | *Kamp B:* Nee, Liv heeft gewoon recht op onderwijs

Koppeling naar het boek

Wil je weten hoe Liv zich hier doorheen slaat? Je leest het in *Het zusje van*.

3. Digitale Vaardigheden

Kerdoelen

21 & 23 Digitale mediawijsheid en online gedrag

Subdoel

Kritisch kijken naar de impact van online reacties en 'cancellen'.

Activiteit *De 'Cancel'-commentsectie*

Doel

Leerlingen de heftige online sfeer uit het boek laten proeven via de herkenbare dynamiek van sociale media.

Aanpak

1. Projecteer een fictieve, anonieme post op het bord:
De wereld staat stil. Gisteravond vond er een vreselijk ongeluk plaats waarbij een 14-jarig meisje veel te vroeg is overleden. Onze gedachten gaan uit naar de nabestaanden.
2. Geef alle leerlingen een post-it (hun 'keyboard'). Laat hen één boze, heftige reactie opschrijven die mensen tegenwoordig (anoniem) zouden kunnen plaatsen, zodra bekend wordt wie de dader is. (Houd het binnen de schoolregels, maar laat de boosheid maar zien).
3. Plak alle post-its op het bord rondom de post.
4. Lees er een paar hardop voor en stel de vraag:
Als jij het zusje van de dader bent, en je opent je TikTok of Insta en ziet dit... Wat doe je dan? Gooi je je socials eraf, of blijf je en probeer je je onschuld te bewijzen?

4. Burgerschap / Mentoruur

Kerdoelen

19 Samenleven

28 Sociale en emotionele ontwikkeling

Subdoelen

Het herkennen van processen van uitsluiting

Het stimuleren van veilige omgang en conflicthantering.

Activiteit *De Sociale Spagaat*

Doel

Leerlingen laten ervaren wat 'schuld door associatie' (guilty by association) betekent en hoe flinterdun de loyaliteit op een schoolplein is.

Aanpak

1. *De Trigger*

Lees klassikaal het fragment voor waarin Liv voor het eerst weer op school komt en keihard wordt geconfronteerd door school- en klasgenoten (pagina 39-46, of korter: p. 44-46).

2. *De Rollen*

Verdeel de klas in drie kampen:

- Groep 1: De Beschermers
Net als vriendin Nadia: zij steunen Liv onvoorwaardelijk
- Groep 2: De Meelopers
Zwijgen vooral om hun eigen hachje te redden en niet gecancelled te worden
- Groep 3: De Aanklagers
Vinden dat de hele familie van Alex schuldig is en moet boeten

3. *De Discussie*

Laat de groepen kort hun belangrijkste argumenten opschrijven vanuit hun rol. Start daarna het gesprek met de centrale vraag:

Is het eerlijk dat Liv gestraft wordt voor de verschrikkelijke fout van haar broer?

5. Kunst & Cultuur

Kerdoelen

41 Kunstzinnige uitingen maken

42 Kunst en cultuur meemaken (optioneel)

Subdoel

Gevoelens en gedachten uit een verhaal vertalen naar een eigen, muzikale kunstvorm.

Activiteit *De Soundtrack van Rouw en Schuld*

Doel

De zware thema's uit het boek (schuld, verlies, eenzaamheid) voelbaar maken via muziek.

Aanpak

1. *De Introductie*

Laat de klas (een fragment van) een van deze nummers horen als kick-off:

- *Dat ik je mis* – Maaïke Ouboter
- *Door de wind* – Miss Montreal

2. *De Koppeling*

Laat leerlingen beargumenteren bij wie dit nummer het beste past. Hoort dit bij de situatie van Liv (het zusje van de dader), of juist bij de familie van het slachtoffer?

3. *De Soundcheck*

Geef de leerlingen de opdracht om zelf een track, rap of gedicht te zoeken (of te schrijven!) die volgens hen de lading van het boek perfect dekt. Laat ze in een korte pitch of tekst uitleggen waarom dit nummer de ultieme soundtrack is voor *Het zusje van*.

